

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2019-2020

8 OCTOBRE 2019

Proposition de résolution relative au maintien des politiques européennes au-delà de 2020

(Déposée par
M. Jean-Frédéric Eerdekens et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 21 mars 2018 (doc. Sénat, n° 6-415/1 – 2017/2018).

Le Cadre financier pluriannuel (CFP) de l'Union européenne (UE) fixe pour une période d'au moins cinq ans les montants que l'UE pourra dépenser pour chaque «rubrique». L'actuel cadre couvre la période 2014-2020 et ses deux principales rubriques sont «la Croissance intelligente et inclusive» qui comprend la politique de cohésion, et «la Croissance durable: ressources naturelles» qui comprend les moyens dédiés à la Politique agricole commune (PAC).

Pour la période 2014-2020, la Belgique bénéficiera de 2,28 milliards d'euros dans le cadre de la politique de cohésion, soit:

- 1,039 milliard d'euros pour les «régions en transition» (provinces de Liège, Hainaut, Namur et Luxembourg);
- 939 millions d'euros pour les «régions plus développées» (Flandres, Bruxelles et Brabant wallon);
- 263 millions d'euros pour la «Coopération territoriale» (dont les programmes INTERREG);
- 42 millions d'euros pour «l'initiative Emploi-Jeunes».

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2019-2020

8 OKTOBER 2019

Voorstel van resolutie betreffende de voortzetting van het Europees beleid na 2020

(Ingediend door
de heer Jean-Frédéric Eerdekens c.s.)

TOELICHTING

Dit voorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 21 maart 2018 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 6-415/1 – 2017/2018).

Het meerjarig financieel kader (MFK) van de Europese Unie stelt voor een periode van minstens vijf jaar de bedragen vast die de EU voor elke «rubriek» zal kunnen besteden. Het huidige kader betreft de periode 2014-2020 en de twee belangrijkste rubrieken zijn «Slimme en inclusieve groei», die het cohesiebeleid omvat, en «Duurzame groei: natuurlijke hulpbronnen», die de bedragen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) omvat.

Voor de periode 2014-2020 beschikt België over 2,28 miljard euro voor het cohesiebeleid, waarvan:

- 1,039 miljard euro voor de overgangsregio's (provincies Luik, Henegouwen, Namen en Luxemburg);
- 939 miljoen euro voor meer ontwikkelde regio's (Vlaanderen, Brussel en Waals-Brabant);
- 263 miljoen euro voor «territoriale samenwerking» (waaronder de INTERREG-programma's);
- 42 miljoen euro voor het «Werkgelegenheidsinitiatief voor jongeren».

Au niveau de la PAC, notre pays bénéficiera de 4,2 milliards d'euros pour le secteur agricole et les investissements dans les zones rurales, notamment au travers des programmes régionaux de développement rural.

Les négociations devant aboutir au prochain CFP s'ouvrent en 2018 dans un contexte inédit puisque ces travaux coïncideront avec les négociations devant mener à la sortie du Royaume-Uni de l'UE.

Un accord unanime au sein du Conseil européen est nécessaire pour le CFP qui peut être approuvé ou rejeté par le Parlement européen, mais pas amendé par celui-ci.

Sans négliger l'importance du Parlement européen dans ces négociations, le travail est principalement intergouvernemental; les mandats de négociation de notre gouvernement seront donc un enjeu crucial pour l'avenir des politiques européennes dont bénéficient nos Régions et Communautés.

Le Sénat est un lieu privilégié de débat en la matière puisqu'il rassemble les parlementaires des Régions et Communautés qui seront directement touchées par les orientations prises, et qu'il permet d'émettre des avis en direction du gouvernement fédéral qui aura la tâche de négocier en concertation avec les entités fédérées.

L'annonce du retrait britannique a déjà des conséquences sur le cadre budgétaire actuel, mais celles-ci sont gérées par la Commission. L'impact de la sortie du Royaume-Uni prévue pour 2019 sera beaucoup plus conséquent sur le futur CFP. Les estimations convergent pour établir la perte nette à 10 milliards d'euros par an pour le futur CFP par rapport à l'actuel.

Ce montant correspond à la contribution réelle du Royaume-Uni qui est de 14,1 milliards d'euros (après déduction du rabais britannique) moins les dépenses européennes à destination du pays qui sont de 7,1 milliards; soit une perte nette de 7 milliards.

À cela s'ajoute l'estimation d'une perte de l'ordre de 3 milliards d'euros au niveau des ressources propres de l'UE perçues en Grande-Bretagne.

À l'échelle d'un CFP de sept ans, la perte nette serait dès lors de 70 milliards d'euros.

Le débat s'amorce aujourd'hui autour de deux points de vue: d'une part, les partisans d'une majoration des contributions nationales et, d'autre part, ceux qui

In het kader van het GLB ontvangt ons land 4,2 miljard euro voor de landbouwsector en investeringen in plattelandsgebieden, meer bepaald via regionale plattelandsontwikkelingsprogramma's.

De onderhandelingen die moeten uitmonden in een nieuw MFK beginnen in 2018 in een uitzonderlijke context, aangezien zij samenvallen met de onderhandelingen over de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de EU.

Voor het MFK is een unanieme goedkeuring van de Europese Raad vereist. Het Parlement kan het aannemen of verwerpen, maar niet amenderen.

Zonder het belang van het Europees Parlement in deze onderhandelingen te minimaliseren, is het zo dat de werkzaamheden voornamelijk op intergouvernementeel niveau plaatsvinden. De onderhandelingsmandaten van onze regering zullen dus cruciaal zijn voor de toekomst van de Europese beleidsmaatregelen ten gunste van onze Gemeenschappen en Gewesten.

De Senaat is daarvoor het uitgelezen discussieforum, aangezien hij is samengesteld uit parlementsleden van de Gemeenschappen en Gewesten die rechtstreeks de gevolgen zullen ondervinden van de gemaakte beleidskeuzes, en hij een advies kan uitbrengen voor de federale regering, die in samenspraak met de deelstaten de onderhandelingen zal voeren.

De aankondiging van de uitstap van het Verenigd Koninkrijk heeft nu al gevolgen voor het huidige budgettaire kader, maar het is de Commissie die dit regelt. De effectieve uitstap in 2019 zal veel meer gevolgen hebben voor het toekomstige MFK. Ramingen wijzen uit dat het nettoverlies voor het toekomstige MFK 10 miljard euro per jaar zou bedragen ten opzichte van het huidige.

Dit bedrag komt overeen met de reële bijdrage van het Verenigd Koninkrijk van 14,1 miljard euro (na aftrek van de Britse korting) min de Europese uitgaven voor het land, die 7,1 miljard bedragen. Het nettoverlies bedraagt dus 7 miljard euro.

Daarbij komt een geraamd verlies van ongeveer 3 miljard euro in de eigen middelen van de EU die in het Verenigd Koninkrijk worden geïnd.

Voor een MFK van zeven jaar, zou het nettoverlies dus 70 miljard euro bedragen.

Er zijn vandaag twee standpunten in het debat: enerzijds de voorstanders van een verhoging van de nationale bijdragen, en anderzijds de voorstanders van

plaident en faveur d'une diminution des dépenses pour atteindre l'équilibre. D'après les études disponibles à ce stade, la Belgique occuperait une position médiane puisqu'elle serait affectée par les deux hypothèses.

Il convient de souligner qu'une majoration des contributions nationales se solderait par une augmentation de la pression fiscale sur les contribuables alors qu'une diminution des dépenses conduirait à une aggravation de l'austérité qui affaiblit déjà nos économies et les conditions de vie de nos concitoyens.

Une option semble négligée à ce stade, à savoir la création des nouvelles ressources pour l'UE afin de financer un budget européen ambitieux qui irait au-delà de l'actuel verrou des 1 % du produit intérieur brut (PIB) européen.

Cette option présente le désavantage de nécessiter un accord unanime des États membres et une ratification par les différents parlements.

Cet obstacle ne doit cependant pas être surestimé: un accord unanime des États est de toute façon requis pour le CFP. Les parlements seront quant à eux vraisemblablement plus enclin à soutenir plus de justice fiscale et des projets porteurs d'avenir plutôt que des coupes budgétaires drastiques pour les régions et les collectivités locales.

Le retrait d'un État membre est une situation exceptionnelle qui doit nous conduire à nous interroger et à porter des changements destinés à refaire de l'Europe un moteur de prospérité pour nos concitoyens.

Cet objectif ne sera jamais atteint en majorant la taxe sur la valeur ajoutée (TVA) ou en diminuant les aides visant à maintenir une production alimentaire sur nos territoires, en supprimant le Fonds social ou les dynamiques financées grâce au FEDER.

La Chambre des représentants a voté le 1er juillet 2004 le principe d'une taxation des transactions financières, communément appelée «Taxe Tobin» (devenu la loi du 19 novembre 2004 instaurant une taxe sur les opérations de change de devises, de billets de banque et de monnaies). Ce principe doit être porté au niveau européen pour permettre de financer le prochain CFP sans augmenter la fiscalité qui pèse sur le travail.

Nous devrions également porter des mesures permettant de lutter contre la concurrence fiscale déloyale entre États membres qui ruine les finances nationales et augmente la pression fiscale sur le travail. À cette fin, la

een verlaging van de uitgaven om tot een evenwicht te komen. Volgens de beschikbare studies zou België een tussenpositie innemen aangezien het in beide gevallen getroffen zou worden.

Belangrijk is dat een verhoging van de nationale bijdragen zou leiden tot een verhoging van de fiscale druk voor de belastingbetalers, terwijl een vermindering van de uitgaven de bezuinigingen die onze economieën en de levensstandaard van de burgers reeds aantasten, nog zou verergeren.

Een mogelijkheid die momenteel over het hoofd wordt gezien, is het creëren van nieuwe middelen voor de EU om een ambitieuze Europese begroting te financieren die verder zou gaan dan het huidige slot van 1 % van het Europees bruto binnenlands product (BBP).

Het nadeel van deze optie is dat de lidstaten er unaniem mee moeten instemmen en dat ze door de verschillende parlementen moet worden bekrachtigd.

Dit obstakel is echter niet onoverkomelijk: ook voor het MFK is unanimité van de lidstaten vereist. De parlementen zullen waarschijnlijk eerder geneigd zijn om meer fiscale rechtvaardigheid en toekomstgerichte projecten te steunen in plaats van drastisch te snoeien in de budgetten van de regio's en lokale gemeenschappen.

De terugtrekking van een lidstaat is een uitzonderlijke situatie die ons moet doen nadenken over hervormingen om van Europa weer een motor van welvaart voor onze burgers te maken.

Dit doel zal nooit worden bereikt door een verhoging van de BTW of een verlaging van de hulp die ertoe strekt om de voedselproductie in onze landen te houden, of door het Sociaal Fonds en de projecten die door FEDER worden gefinancierd af te schaffen.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft op 1 juli 2004 het principe van een belasting op financiële transacties, de zogenaamde Tobintaks, goedgekeurd (wet van 19 november 2004 tot invoering van een heffing op omwisselingen van deviezen, bankbiljetten en munten). Dit principe moet op Europees niveau worden getild om het volgende MFK te financieren zonder de lasten op arbeid te verhogen.

Er moeten ook maatregelen komen om te strijden tegen de oneerlijke fiscale concurrentie tussen lidstaten, die nationale financiën ruïneert en de fiscale druk op arbeid verhoogt. Daartoe moet België de invoering verdedigen

Belgique doit défendre la mise en place d'un impôt des sociétés européen pour les multinationales afin d'éviter la localisation des bénéfices dans l'État le moins-disant fiscalement.

*
* *

van een Europese vennootschapsbelasting voor multinationals om te voorkomen dat winsten worden ondergebracht in het land met de laagste fiscaliteit.

*
* *

PROPOSITION DE RÉOLUTION

Le Sénat,

A. considérant l'importance de la politique de cohésion et de la Politique agricole commune pour les Régions et Communautés de notre pays;

B. vu le calendrier de la Commission européenne qui prévoyait une proposition du futur cadre financier pluriannuel pour mai 2018;

C. vu le livre blanc de la Commission européenne sur l'avenir de l'Europe du 1er mars 2017: «Réflexions et scénarios pour l'UE-27 à l'horizon 2025»;

D. vu la notification du Royaume-Uni du 29 mars 2017 formalisant sa volonté de quitter l'Union européenne conformément à l'article 50 du Traité sur l'Union européenne;

E. vu la loi du 19 novembre 2004 instaurant une taxe sur les opérations de change de devises, de billets de banque et de monnaie, dite «taxe Tobin»;

Demande au gouvernement:

1) de plaider pour un cadre financier pluriannuel ambitieux qui permette la mise en place d'une véritable politique industrielle européenne créatrice d'emplois et d'un programme d'investissements européens de grande envergure;

2) de veiller à ne pas mettre à mal les politiques de cohésion, les politiques de recherche, d'aide au développement et de soutien à l'agriculture et au développement rural par une réduction des dépenses européennes;

3) de porter la revendication d'une taxation des transactions financières au niveau européen pour financer de manière juste les investissements et les ambitions de l'Europe à 27;

4) de défendre des mesures de lutte contre la concurrence fiscale déloyale entre États membres, notamment via un impôt des sociétés européen harmonisé pour les multinationales;

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. overwegende het belang van het cohesiebeleid en van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor de Gewesten en Gemeenschappen in ons land;

B. gelet op de agenda van de Europese Commissie, die voorzag in een voorstel voor het toekomstige meerjarig financieel kader tegen mei 2018;

C. gelet op het witboek van de Europese Commissie over de toekomst van Europa van 1 maart 2017, «Beschouwingen en scenario's voor de EU-27 tegen 2025»;

D. gelet op de kennisgeving van het Verenigd Koninkrijk van 29 maart 2017, waarin het officieel meedeelt dat het de Europese Unie op grond van artikel 50 van het Verdrag van de Europese Unie wil verlaten;

E. gelet op de wet van 19 november 2004 tot invoering van een heffing op omwisselingen van deviezen, bankbiljetten en munten, de zogenaamde «Tobintaks»;

Vraagt de regering:

1) te pleiten voor een ambitieus meerjarig financieel kader dat leidt tot een volwaardig Europees industriebeleid dat banen schept en tot een grootschalig Europees investeringsprogramma;

2) erop toe te zien geen afbreuk te doen aan de programma's voor cohesie, onderzoek, ontwikkelingssamenwerking, en steun aan de landbouw en plattelandsontwikkeling door de Europese uitgaven te verminderen;

3) de eis van een heffing op financiële transacties op Europees niveau te tillen om op een rechtvaardige manier de investeringen en ambities van het Europa van de 27 te financieren;

4) maatregelen te verdedigen die de oneerlijke fiscale concurrentie tussen lidstaten bestrijden, met name dankzij een geharmoniseerde Europese vennootschapsbelasting voor multinationals;

5) de s'opposer à une augmentation de la taxe sur la valeur ajoutée (TVA).

5) zich te verzetten tegen een verhoging van de belasting op de toegevoegde waarde (BTW).

Le 18 juillet 2019.

18 juli 2019.

Jean-Frédéric EERDEKENS.
Fatima AHALLOUCH.
Philippe COURARD.
Nadia EL YOUSFI.
André FRÉDÉRIC.
Latifa GAHOUCI.